

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljaliti pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 76.

V Gorici, v torek dne 21. septembra 1909.

Leto XI.

Volilci!

Pred durmi je dan, ko Vam bo stopiti na volišče in vršiti eno najvažnejših državljskih pravic, katero Vam podeljuje ustava. Volili boste zastopnike, katerim položite v roke upravo naše dežele, katerim omogočite velik upliv na vse javne naprave, katerim odprete pot do svojih žepov in mošenj, ker dobijo pravico, določevati Vam razna bremena, davščine in naklade. Oddaja glasovnice z imeni kandidatov se izvrši v nekaterih trenutkih; ali ta čin je silno važen in boste zanj odgovorni Bogu in svoji vesti. Zato pa premislite dobro, komu oddaste svoj glas!

Ponujajo in vsiljujejo se Vam razne stranke s svojimi kandidati. Ne verujte vsakemu človeku in vsaki stranki; denite jih na rešeto svoje zdrave pameti, na tehtnico svoje razsodnosti, na mero poštenega človeka; potem sodite jih in uravnajte svoje obnašanje do njih.

Prva, najsilovitejša, najbolj lažnjiva in zagrizena je liberalna stranka. Tako je lažnjiva, da laže že z imenom, katero si je nadela. Sama sebe imenuje namreč narodno-napredno, ker se boji s pravim imenom na dan. Liberalizem je sovražjen ljudski blaginji v vsakem oziru. Vere nima nikake, ampak jo včasih le hlini da se ga verno ljudstvo ne ustraši. Kadar misli, da je varen, pa udriha po duhovnikih, škofih, papežih, po cerkvi in verskih resnicah. Morale, sloneče na verskem prepričanju, ne pojmi; zanj velja svobodna misel, ki ga oproščuje vsake vezi nasproti Bogu in bližnjemu; uživanju stavi le tam meje, kjer ne more več uživati, ker je opešal, ali ko nima kaj uživati, ker je vse zapravlil: zdravje, moč in premoženje. V socialnem oziru je pravi trinog; sebi prisvaja vse dobrote in koristi, bližnjemu prepušča le toliko, kolikor je neobhodno potrebno za življenje, da si ohrani hlapca in delavca; vse prostosti, pravice in privilegije tirja za se, za ljudstvo ima le krivico, zatiranje in pokončevanje. V gospodarskem oziru zahteva vse za se ter si nabira premoženje, ne da bi pomislil na rek, da kakor dobljeno, tako zgubljeno, kar se mu prav pogosto pripeti. Ljudstva in narodi zdihujejo pod težo liberalizma kjer se vgnezdí.

Zato so se brezsrčnega neusmiljenega, srčni mozeg ljudstva izsesajočega liberalizma že povsod odkrižali; le pri nas na Goriškem straši še in brca na vse strani, ker čuti, da mu gre za kožo.

Prav radi tega, ker liberalizem sprevideva, da mu bje zadnja ura, skuša to svojo zadnjo uro podaljšati, kolikor mogoče. Zato se je zavil v nedolžni plašč agrarcev, potegnili spokorno kapuco čez glavo ter se predstavlja kmetom kot rešitelj iz vseh nadlog. In ta agrarna stranka naj kmeta reši brez programa, brez načel in brez dela. Ves program

načelnik naj bo deželni odbornik, njegov oproda pa deželni poslanec; nekaj bogatinov naj pride zastopat ljudstvo in nekaj častihlepnežev do časti ljudskih zastopnikov. A ko se to zgodi, potem je kmet rešen; kajti namen je dosežen, radi katerega se je rodila agrarna stranka. — K potuhnjenim liberalcem, ki tvorijo generalni štab te stranke, pristopilo je tudi nekaj poštenih kmetov, ki so se dali slepiti po svetlih gumbih agrarnega fraka in gibčnem jeziku strankinega agitatorja. Ta stranka je naravnost zmes, ki se mora ločiti; naj vzame liberalizem, kar je njegovega, in naj pusti ljudski, pravi in edini kmečki stranki, kar je njenega.

Boj se bje med liberalizmom in krščanskimi načeli na vsi črti javnega življenja. Agrarstvo je nekaj srednjega med tema bojevnikoma, kar daje potuho liberalizmu in ga ščiti. Može, ki so bili do zdaj z dobro vestjo pri tej mešanci, naj pomislijo to in naj pridejo nazaj tje, kjer je njih mesto: v slovensko ljudsko stranko.

Ta stranka ima program, ki obsega vse javno in socialno življenje narodov na edino pravi krščanski podlagi in na demokratičnih nazorih, v kolikor se ti strinjajo z razodeto resnico. S. L. S. je zmagovito nastopila po drugih slovenskih pokrajinah; naj zavzame tudi na Goriškem ono mesto, ki jej gre po njeni notranji čvrstosti ter po jasnosti in vsestranski poljudnosti njenih načel.

Nikdo naj se ne odteguje volilnemu boju. Vsakdo naj si šteje v državljansko in vestno dolžnost, da se udeleži volitev ter da voli kandidate slovenske ljudske stranke; kajti le ta druži v sebi vse predpogoje, ki morejo pridobiti stranki zaupanje in jamčijo za njen mogočen razvoj. Slovenska ljudska stranka obsega vse sloje našega naroda in nudi vsem slojem svojo pomoč in podporo. Zato naj vsakdo voli v nedeljo 26. sept. naše kandidate, ki so:

Manfreda Anton,

župan v Iderskem.

Fon Josip,

sodni svetnik v Gorici.

Jerič Alojzij,

posestnik v Kobdilju.

Šarlatani!

„Soča“ straši zopet z volilnim redom za goriški deželni zbor. Pravi, da je ta volilni red zagrešil Gregorčič. Dr. Franko je lani na nekem javnem shodu drugače govoril; rekel je, da so zakrivilili volilni red tudi slov. liberalni poslanci. Kaj so delali ti liberalni poslanci,

o novem volilnem redu? Predsednik slov. liberalnega kluba se niti ni udeležil dotične seje, Al. Štrekelj je molčal in dr. Treo ni maral predlagati, naj se načrt novega volilnega reda odstopi pravnemu odseku in se s tem pokoplje, ker je hotel preprečiti pozneje očitjanje, da so volilno reformo s tistim dosegljivim koščekom splošne volilne pravice v pravni odsek zavlekli in jo tam pokopali ravno narodno-napredni poslanci. To je pisal in priznal v „Soči“ sam dr. Treo lani 21. marca. Novi volilni red se je torej zdel slov. liberalnim poslancem tako dober, da si ga niso upali pokopati v pravnem odseku, ker so se bali, da bi se jim to pozneje očitalo. In res je, da je šele ta novi volilni red dal volilno pravico večini našega ljudstva, malim kmetom, malim obrtnikom, delavcem, itd. Edini dr. Gregorčič je stavil tekom razprave o tej volilni reformi razne predloge, s katerimi je skušal načrt volilnega reda Slovincem v prid nekoliko zboljšati. Laška večina je te predloge odklonila. Kaj naj bi bil dr. Gregorčič dosegel, ko se niso tako važne seje niti vsi slovenski poslanci udeležili!

Zdaj pa pogledimo, kako nesramno pači resnico „Soča“. Neki brezvestni lažnik in hujskač se drzne to-le pisati: „Sloveči volilni red za deželni zbor je zagrešil človek, ki se je rodil pod slovensko streho in ki čuje na ime: dr. Anton Gregorčič. Pod slovenskim krovom se je rodil, za voditelja goriških Slovincem so ga šteli, pa vendar je prepričan ta človek, da je prav in v redu, da 1 Furlan velja toliko, kolikor 2 Slovenca. Do takega preziranja, do takega zaničevanja goriških Slovincem se doslej še ni dokopal. razven dr. Gregorčiča, noben Slovenec. — Kdo bo volil še to nesrečo v deželni zbor!“

Takih lažij, tako nesramnega obrekovanja je zmožen — le smrad iz pekla. Človek, ki se predrzne trditi, da dr. Gregorčič prezira in zaničuje goriške Slovence, je baraba, ki zasluži palic.

Sicer pa je tista tolikokrat ponovljena trditev, da po novem volilnem redu velja 1 Furlan toliko, kolikor 2 Slovenca, prav navadna laž, kajti pri zadnjem ljudskem štetju je bilo na Goriškem 140.600 Slovincem in 81.100 Italijanov.

* * *

Četrtekova „Soča“ ima to-le debelo tiskano hujskarijo: „Mi gremo v boj s protestom proti nečuvno krivičnemu volilnemu redu. Mi hočemo nov, pravičen volilni red, ki ne bo poniževal Slovincem, marveč dal vsakemu svoje“.

Slepilci! Če je po vašem mnenju novi volilni red res „nečuvno krivičen“, zakaj niso vaši liberalni poslanci v deželnem zboru predlagali premembo volilnega reda. Tega niso storili, pač pa so stavili takoj v drugi seji lanskega zasedanja deželnega zbora nujni predlog, da se volijo deželni odborniki še pred potrditvijo volitev. Tako se jim je mudilo do „zlatih jaslí v deželni hiši“! Na odpravo „nečuvno krivičnega“ volilnega reda ni nihče niti mislil! Zdaj šele, tik pred volitvami, slepite volilce zopet z novim volilnim redom! Šarlatani!

Dva Slovenca sta toliko vredna, kot eden Lah.

S takimi trditvami agitirajo proti naši stranki agrarni liberalci ter slepijo ljudstvo, češ, da so slovenski poslanci krivi, da imajo Lahi večino v deželnem zboru, čeravno naš je Slovincem mnogo več v deželi kot pa Lahov. Pravijo nadalje, da so slovenski poslanci prodali slovensko ljudstvo Lahom in da ako bi bili pravi zastopniki ljudstva, bi napravili tak volilni red, po katerem bi Slovenci dobili večino v deželnem zboru. — V enem dnevu smo dobili kar tri taka poročila z dežele; zlasti na Krasu širijo agrarni liberalci to napredno robo iz Gabrščekove tovarne, kjer se producira psovke in take-le neresnične pokveke. Uže neštetokrat smo v naših listih pisali o tem liberalno-agrarnem šimeljnu, ki šepa na vseh straneh. Seveda, liberalno-agrarni slepilci po deželi ljudstvu tega ne povejo, da so bili Lahi v večini (kakor so še danes), ko se je sklepal novi volilni red ter da so Lahi toliko previdni (kakor bi bili tudi Slovenci v enakem slučaju), da ne dajo iz rok deželne uprave, čeravno sami dobro vedo, da se Slovincem godi krivica. Pred sprejetjem novega volilnega reda so imeli Lahi večino enega poslanca, po novem volilnem redu imajo tudi večino enega poslanca. Pripomnimo pa, da so za novi volilni red, po katerem — kakor pravijo liberalni agrarci — velja eden Lah toliko kakor dva Slovenca, glasovali tudi liberalni poslanci. Sicer liberalni agrarci dobro vedo, da s trditvijo o enem Lahu in dveh Slovincih farbajo ljudstvo in da od goriškega deželnega zbora ni pričakovati, da bi sklenil tak volilni red, po katerem bi Slovenci dobili večino tudi, če pridejo v deželni zbor sami Gabrščki, Frankovci in Štrekljevci. Tudi oni dobro vedo, da Slovenci pridemo do večine v deželnem zboru le potoms splošne volilne pravice ali pa ako zmagamo Slovenci pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico, ki pošilja dva poslanca v deželni zbor, ki sta bila do sedaj vedno Laha in ako bo vodil, kakor dosedaj, tozadevno akcijo Gabršček, bodeta tudi v naprej. — To je resnica o agrarno-liberalnem švindlu, ki venomer govori, da sta po novem volilnem redu vredna dva Slovenca toliko kot eden Lah. Kakor smo uže rekli, vsi Gabrščki, Štreklji in Frankoti ne naredijo v deželnem zboru takega volilnega reda, ki bi dal Slovincem večino. To je pribito. Lahi vendar niso tako neumni, da si ovijejo vrv okoli vratu, s katero bi jih Slovenci obesili. Dokler imajo moč v rokah, se čutijo, ko pa pride tudi za goriški deželni zbor splošna in enaka volilna pravica, takrat odklenka laški premoči, kar naj bi se zgodilo čimpreje.

Agitirajte od moža do moža.

Ne verujte hinavcem in slepilcem!

V zadnjem „Glasu“ se postavlja

postajenačelniku južne železnice v Trstu, Mir. Mahorčiču, je podeljen naslov cesarskega svetnika.

Slovenci v Gorici in italijanskih krajih. — Kar je Slovencev v Gorici in drugih obmejnih krajih, ki volijo v splošni volivni skupini z Italijani dne 26. septembra, ne bodo oddali svojih glasov Italijanom, ampak slovenskim kandidatom. Vsak Slovenec v mestu, Krminu, Ločniku, Trziču itd. mora voliti slovensko. Naj se pokaže, koliko nas je Slovencev! Kandidate priobči „Primorski list“. Agitacijo vodi odbor, ki je sestavljen iz pristašev vseh slovenskih strank.

Oj kako pobožen in brumen je naenkrat postal „Kmečki glas“! V enem samem njegovem članku se ponavlja štirikrat „sveta vera“. Med drugim pravi zdaj glasilo „kmečkih“ voditeljev: „Dogme so in nam bodo svete“. Naša stranka ni bila ustanovljena, da bi podirala sveto vero in nasprotovala duhovnikom kot zaščitnikom svete vere. Duhovnikom priznavamo mnoge zasluge za naš narod.

O hinavščini „Kmečkega glasa“, ki se redno pred vsako volitvijo dela silno pobožen, smo obširneje pisali v članku „Kaj je goriška kmečka stranka?“ Danes navajamo le to, kar je „Kmečki glas“ pred petimi meseci pisal o naši duhovščini. Žalil jo je z besedami: „Rimski katolik“, urejevan po dr. Mahničju je pisal: „**Ljubezen do domovine je paganstvo. In vi ste jeli ta nauk dosledno v dejanju izvajati. Da ne pride ver- no ljudstvo do resnice, mu se po Vas zabranjuje čitati napredne liste in se v to svrhu zlorabi še ono mesto, ki bi moralo biti edino „hiša molitve“.**

Kako se je v petih mesecih „Kmečki glas“ poboljšal! Kdo bi si bil mislil, da imajo volitve tako moč!

Sramota! — Težak in oduren je boj s tako izprijenim listom, kakoršen je „Soča“. Gregorčičevo nesebičnost in požrtvovalnost je Gabrščekova „Soča“ do razkola l. 1899 povzdigovala v deveta nebesa; po razkolu pa je takoj začela pisati, da je dr. Gregorčič sebičen, da ga le sebičnost še drži po koncu itd.

Ker se je to obrekovanje prevečkrat ponavljalo, smo pribili dejstvo, da je dr. Gr. daroval le v šolske namene že čez 30 tisoč kron. „Soča“ se je drznila to zanikati. Odgovorili smo ji: „Da zapremo sapo predrznežu, ki trdi, da ni res, kar smo pisali v „Gorici“ o Gregorčičevih darovih v šolske svrhe, nam preostaja edino to sredstvo, da pozivamo dotičnika, naj se pod svojo trditvijo podpiše. Mi mu zabrusimo potem v obraz lažnika — in on naj nas toži. Mi smo „Sočo“ že enkrat na ta način ugnali v zadevi slovenske trobojnice na pesnikovem grobu; upamo, da bo to sredstvo tudi zdaj pomagalo“.

Seveda se ni upal nihče podpisati. Ko je „Soča“ pri neki drugi priliki zopet očitala Gregorčiču sebičnost, smo jo pozvali, naj nam imenuje na celem Slovenskem le enega moža, ki je primeroma toliko daroval in žrtvoval za narodne potrebe. „Soča“ je na ta poziv molčala.

Zdaj, tik pred volitvami, črni nehvaležni Gabršček zopet svojega nekdanjega „očeta“, kajti ali mu on sam očita v „Soči“ sebičnost, ali pa dopušča, da obrekujejo Gregorčiča drugi mazači okoli „Soče“.

Sramota!

Hopuspokus. — V nedeljo, dne 19. t. m. je sklicala gnijala liberalna stranka čistih naprednjakov shod na Cesti, kjer naj bi grmel dr. Puc iz Gorice proti — klerikalcem. Socijalnodemokratska liberalno-agrarna na rodoljubno - narodnih nogah stoječa dobravska korifeja, ki sliši na ime učitelj Mrmolja in konkurent Gabrščkov, občinski pisar Peter Medvešček, ki se jako dobro razume na volilne račune, sta v potu svojega obraza zbornala skupaj do petdeset ljudi k očitiu Gregorčiču ki je no-

nosen na to razvil narodno trobojnico. Čakali so in čakali, Mrmolja in Medvešček sta prestopala zdaj z eno, zdaj z drugo nogo v strahu in trepetu, a presnetega Puca le ni bilo. Ljudje, ki so prišli na shod največ iz radovednosti, so bili siti čakanja in so godrnjali in zabavljali vseprek na agrarce in liberalce. Mrmolja in Petrček sta jo na tihem odkurila in kakor pravijo, sta zapela v jako klavernem tonu ono znano: „Vsi so prihajali, njega ni blo!“

Morda nam prihodnjič Petrček pove, koliko ga je veljal ta volilni špas.

Tako je zmrznil napredno-liberalni shod na Cesti v času vročine, in če bodo vsi zavedni volilci storili svojo dolžnost, bo zmrznila tudi liberalno-agrarna zveza z vsemi svojimi kandidati.

To je že strašno! „Soča“ je pisala: „Klerikalci imajo svoje dogme (to pomeni: imajo verske resnice) in na teh jahajo. Sramota! že beseda jahajo je grda, razžaljiva in v tem obziru naravnost zlobna! Z dogmami — piše dalje — (to pomeni: z verskimi resnicami, koje je učila večna resnica, ki ne more goljufati, Jezus Kristus) stojijo in padejo. Kadar duh časa pobije njih dogme (to pomeni, kedar bodo ljudje ovrgli verske resnice, nauk Jezusov) morajo zapreti svoje botege“.

Ni to strašno pisanje?!... Kam to pelje?!... Tedaj, kedar pridejo liberalci na krmilo, bo treba zapreti cerkve, ustaviti vse pouke, vse nauke, sv. maše, sv. zakramente i. t. d. Tedaj... treba bo Boga odstaviti! Križ v staro železo! Odklenkalo bo molitvam! To je strašno! Ubogo ljudstvo in potomci naši! Ljudstvo odpri vendar svoje oči! Odpri je dobro, da ne bo prepozno, ker liberalci so vsi enega kopita.

Uboga slepota, s čem ti slepiš ljudi! V neki občini blizu Komna se nek moč dela prav učenega. On je tako zamišljen v svoje trte, da bi najraje videl, da bi ne bilo nobenega duhovnika. Strašno so mu nasprotni! Kaj trobi ta človek ljudem? S čem se dela učenega?!... S tem, da štuli, da vlada in duhovniki so krivi, da so volitve na nedeljo! da duhovniki so to naredili!... Mili ti Bog! Škoda, da mož hlače nosi! Sicer potrpite — boter — kompare — za šest let! po šestih letih volimo vas za poslanca, tedaj bo teklo vino po kraških cestah. Bližnji občanar.

Zvezda Štrekljencev na Krasu zgublja na svoji svetlobi. Le Brkini tu in tam so v njo zatelebani kakor volk v lunin odsev v obcestni mlaki. Štrekljencev pravijo po Krasu trtjoni. Pravijo tudi, da znajo Štrekljenci trte izvrstno prodajati in pa saditi, kar seveda, kot izvrstnim trtojcem se ne sme zameriti. Kraševci so Štrekljem zelo hvaležni za nauke, kako je treba delati prošnje na vlado za brezplačno podelitev trt, nadalje kako treba postopati, ko se gre za to, da se „namala“ vladi najbogatejše vaške magnate kot najpotrebnejše reveže, nasprotno pa kako napraviti iz nemaniča malega posestnika, ki rabi trte za napravo novega po trtni uši uničenega vinograda itd. Za te velikanske zasluge Štrekljencev za kraškega kmeta se bodo izkazali Kraševci napram njim hvaležne s tem, da jih (namreč Štreklje) za njih nesebično delovanje pošljejo v zaslužen penzijo. Taka so poročila s Krasa.

„Kmečki Glas“ je res skrajno nesramen list. Pravi, da naša slovenska ljudska stranka **zatira** kmete in da jo je torej treba **streti**, da se nikdar več ne dvigne.

Nesramni hujskači!

Ko ste lani v splošni kuriji zmagali s pomočjo liberalcev in socijalnih demokratov, ste se pobahali v „Kmečkem Glasu“: Padli so na prvi mah naši nasprotniki, **ljubilo** teme, in to tako globoko, da **ne bodo nikdar več vstali**. In zdaj nas morate že zopet **streti**, da se več ne dvignemo. Šarlatani!

Tudi volilce na Kanalskem šunta „Soča“ proti naši stranki. Pravi, da niso

dobili obljubljenih podpor za ceste, ker so klerikalni poslanci uganjali obstrukcijo ter zavlekli za ljudstvo koristno delo. Slepilci našega ubogega ljudstva! Kdo je povzročil obstrukcijo in prisilil naše poslance k temu koraku? Kdo je izstopil iz deželnega zbora in s tem onemogočil vsako delovanje? To so storili slovenski agrarni in liberalni poslanci Gabršček, dr. Franko, Križnič, Alojzij Štrekelj itd. v zvezi z **laškimi** klerikalnimi poslanci. Zakaj niso hoteli letos ti **slovenski** poslanci zopet vstopiti v deželni zbor? Ker niso hoteli laški liberalni poslanci odstopiti enega deželnega odbornika **laškim** klerikalnim poslancem. Ko bi bili letos slovenski liberalni poslanci opustili abstinenco, bi bil postal deželni zbor sk'epčen in delaven in Kanalci bi bržkone že imeli podpore za ceste in za druga potrebna dela. Zarad **laškega** odborniškega mesta, ki nas Slovence prav nič ne briga, je „**Slovenski**“ klub razbil deželni zbor in onemogočil podelitev podpor. Tako lahkomiselno in frivolno so se igrali slovenski liberalni poslanci z interesi našega ljudstva!

In zdaj se predrzne „Soča“ trditi, da so poslanci naše slov. ljudske krivi, da niso naše občine dobile deželnih podpor!

Volilni oklic „kmečke stranke“ obljubljuje organizacijo kmeta v zadrugah. Pravi, da danes prodaja kmet pridelke trgovcu po nizki ceni, da bo pa to nehalo z organizacijo kmečkega stanu in da bodo pri tem trpeli le brezvestni špekulanti. Če gospodje dr. Franko, Anton Križnič in Al. Štrekelj te obljube res izpolnijo, potem bo večina naših trgovcev **uničenih**. Zato pa se zdi skoro neverjetno, da je v kmečki stranki toliko trgovcev in da so med njimi nekateri celo odborniki te stranke n. pr.: Anton Pečenko, trgovec na Brjah, Godnič Miroslav, trgovec v Komnu, Lucijan Kovačič, trgovec v Sv. Luciji. No, reč ni tako nevarna. Ti trgovci vedo natanko, da ostanejo obljube na papirju. Saj so tudi lani kmečki „prijatelji“ kmetom **pred volitvami** obljubljali, da bodo začeli **takoj** po volitvah ustanavljati zadruge gledé skupne prodaje kmetskih pridelkov in da bodo snovali sadjarska in vinarska društva. Ivan Mrmolja, podpredsednik „kmečke“ stranke, je še posebej obljubljal goriškim okoličanom, da sprejme „Eksportna zadruga“ v svojo režijo dobavo hlevskega gnoja iz Trsta in čiščenje goriških stranišč. „Za čiščenje stranišč bi se zgradila zaloga za stranišnico (lajben) sredi polja občin Štandrež, Šempeter in obeh Vrtojbi“ — tako je Mrmolja kmete mamil v „Kmečkem Glasu“ lani 28. februarja, torej tik pred volitvijo v splošni kuriji.

Po volitvah so „kmečki“ voditelji na vse te lepe obljube pozabili in šele pred kratkim, ko so se zopet bližale deželnozborske volitve, so se zdramili iz spanja ter v naglici ustanovili par vinarskih društev. Zdaj so volitve pred durmi — in volilni oklic kmečke stranke ponavlja lanske neizpolnjene obljube. Čas volitev je čas obljub. Ampak radovedni smo vendar, ali se še kdo v drugič vsede na te volilne limanice kmečkih „prijateljev“.

Kmetje volilci, ne verujte „Kmečkemu Glasu“, ki se kaže zdaj nasprotnega „Soči“! **Zo je sama hinavščina!** „Glas“ in „Soča“ **sta tesno združena, saj sta postavila iste liberalne kandidate: Franko — Križnič — Štrekelj, katerih nobeden ni kmet ali kmetovalec.**

„Soča“ pogreva zopet laž o Pajer-Gregorčičevi zvezi. Dotični poštenjakovič pa še ni našel poguma, da bi se pod svojo lažjo podpisal, tudi „visokega političnega dostojanstvenika“ še ni imenoval, na katerega se je sklicaval. Namesto tega vednega pogrevanja stare laži naj „Soča“ rajši zanika, če more,

da ni bilo med **slovenskimi** liberalnimi in **laškimi** klerikalnimi poslanci **zveze**, vsled katere je prišlo do razpusta deželnega zbora in do novih volitev, ki razburjajo deželo in sejejo prepir in sovraštvo med brati istega rodu.

Boj gnijilemu in sebičnemu liberalnemu agrarstvu!

„Soča“ pogreva opetovano laž o lanski prepovedi glede točenja novega vina in trdi, da to prepoved je izposloval dež. odbor, v katerem sedi odbornik Berbuč. Opozarjamo naše pristaše na tozadevno svoječasno izjavo poslanca in odbornikovega namestnika Klančiča, ki je s častno besedo zatrjeval, da se tak predlog v deželnem odboru ni nikdar razpravljaj niti sprejel. Isto tako opozarjamo na naše obvestilo, da je deželni odbor na predlog odbornika Berbuč-a energično protestiral proti tozadevni prepovedi. Če šunta sedaj „Soča“ volilce s trditvijo, da je deželni odbor stavil vladi predlog o označeni prepovedi, je to politično banditstvo najnižje vrste in prosimo naše somišljenike, da nam naznanijo osebe, ki bi s takimi sredstvi agitirale za agrarno-liberalne poslance.

Občni zbor slov. kmetijskega društva. Pri občnem zboru dne 15. julija (gl. „Primorski gospodar“ št. 15) stavil je g. Zega dva predloga: 1) Kakor smejo (Dalje na četrti strani.)

Krojaška zadruga GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovoljujem si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prositi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem radovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejši izberi.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

vimo: Mrmolja, kajti dr. Franko bi se do tolikega junaštva ne upal povspeti. Mož se je pred Andrejem Groznom še precej razkoračil, pravi mu v brk marsikatero bridko resnico, katerih glavna je ta, da se Gabršček le obeša ob agrarce, da sam s svojo izginjajočo stranko ne more nič, da pa se v „Soči“ „napihuje“, kakor da bi bil ves uspeh pri zadnjih volitvah le njegov, vseh 9 poslancev v bivšem „Slov. klubu“ le „Sočinih“ itd. Kaj ne, za Gabrščka, generala brez armade, hud poper! Dalje se hujuje „ogorčeni“ in „razjarjeni“ Mrmolja nad Gabrščekom, da nasprotuje sv. veri in nje dogmam itd.

Kaj ne, vse res, ljudje božji, ali le nekaj je vmes. Vmes je čas od zadnjih volitev do petkovega članka „Glasovega“. In ta čas je, ki postavlja ta članek „Glasov“ v čudno luč, v luč **hina** navstava, laži in sleparstva. Vse to, kar Mrmolja zdaj graja na Gabrščku, je to zagreševal v „Soči“ tudi lani po volitvah, bahal se, da je na Goriškem liberalizem zmagal nad klerikalizmom, ignoriral je agrarne soliberalce, smešil sv. vero in nje dogme itd. Ali „Glas“ je k vsemu temu molčal, če tudi ga je „Gorica“ ponovno dregnila pod rebra! „Glasovi“ gospodje so se takrat (in se za kulisami na skritem še zdaj!) popolnoma in molče podvrgli vodstvu Gabrščkovemu, naslovljali na njegovo tiskarno brzojave o izidu volitev, prepustili njemu razobešanje telegramov od „Glasovih“ pristašev pod firmo „naprednih“ in ne „agrarnih“ zmag, tako da je v onih dneh „agrarstvo“ popolnoma izginilo s pozorišča. Šli so „Glasovi“ kolovodje v svoji podločnosti še dalje: Praznovali so z Gabrščekom pri „Jelenu“ liberalno zmago in — kar je najhuje — zlezli so slepopokorno in molče v Gabrščkov liberalni „slov.“ klub ter se uklonjenih tilnikov podvrgli njegovemu vodstvu.

Ali ni to nezaslišana sramota za stranko, ki se v „Glasu“ baha z zmagovitostjo! Ali je bilo kedaj kaj takega slišati o novi stranki, ki je stopila v življenje kot nasprotnica stare stranke, kateri pa pri volitvah mirno dopušča, da se ji obeša na krilo, ji dalje prepušča, da se baha z nje (nove stranke) zmagami ter stopa v zbornico kot delegacija stare stranke!

Vprašamo: kdo naj to zagonetko razume? Odgovarjamo: Vsakdo, kot mi, ki ve, da je ta nova stranka le kri od krvi, meso od mesa stranke, da so kolovodje nove stranke le preoblečeni pristaši stare stranke.

In kako pa zdaj naenkrat ta afront, ta nastop v „Glasu“ zoper „Sočo“?! Prav naravno! „Glasovi“ kolovodje uvidevajo, da je naše ljudstvo na deželi začelo izpoznavati grdo sleparstvo, katero zagrešuje tako imenovana „kmečka stranka“, ki nima drugega namena nego pomagati Gabrščkovemu liberalizmu zopet na noge. In to izpoznavanje naše „Glasovce“ grozno skrbi. Ni čuda, volitve so tu, in tako izpoznanje prinese lahko za nje — katastrofo.

Zatorej, kmetje, volilci! Ne verujte novi taktiki „Glasovi“! Oglejte si že prve njihov tri kandidate! Ali Vam ne predstavljajo po svoji preteklosti in sedanjosti najtesnejšo spojitve „Soče“ in „Glasa“? Franko je zdaj najzvestejši oproda Gabrščkov. Križnič in Štrekelj, dva stara, zakrknjena liberalca, katera je postavil „Glas“ za kandidata menda samo zato, da bi zastavljala pot kmetom v deželni zbor. Zares lepa kmečka stranka, ki že med prvimi kandidati nima niti enega kmetovalca ali kmeta! „Glas“ rohni zdaj pa zdaj proti „Soči“, ali po volitvah se bode ta zopet bratski objemala. Temu so „Glasovci“ že v kompromisni ponudbi pripravili pot, ker so tri mesta prepustili Gabrščku, katera bi mu „Glasovci“ združeni z našo stranko lahko kar igraje izvili iz rok.

Koga bomo volili?

(Z dežele.)

Koga bomo volili?

Tako in enako se poprašujejo naši kmetje, vračajoč se s polja in gredoči na polje. Deželnozborske volitve so pred durmi. Že se nam bliža 26. dan septembra, dan odločitve, ko si bomo s svojimi glasovi postavili svoje bodoče zastopnike v deželni zbor, može, kateri imajo zastopati naše koristi, može, kateri bodo v imenu nas govorili in sicer nam v prilog ali v škodo. Torej katerim hočemo poveriti svoje zaupanje? Liberalnim agrarcem? Svobodomiselnim liberalcem? Ali celo socijalnim demokratom?! Ne, ne!! Nobenemu kandidatu iz omenjenih strank! Ampak brez vsakega nadaljnjega pomisleka bomo mi volili dne 26 t. m. kandidate naše Slovenske Ljudske Stranke! In sicer radi več tehtnih razlogov, kateri nas silijo v to. In ti razlogi so sledeči:

1. Mi bomo volili kandidate S. L. S. zato, ker edino ti kandidatje stremijo za krščansko-verska načela ter so vsi odločno proti Gabrščkovemu enotnemu svobodomiselnemu svetovnemu nazarju.

2. Kandidate S. L. S. bomo volili zato, ker edino ti kandidatje so našega stanu. Sta dva kmeta poleg Fona, dva naša sotrpina. Zato jim poverimo svoje zaupanje, ker poznata križe in težave kmečkega stanu, ker se tudi sama nahajata do grla v njih.

3. In tretjič bomo volili kandidate S. L. S. tudi zato, ker edino od teh pričakujemo uspešnega, skupnega dela za splošni ljudski blagor, ker le-ti kandidatje se nahajajo v stranki, katera je že večkrat javno pokazala, da ima srce za kmeta, da so ji pred vsem mari le kmečke koristi, katera ima za seboj lepo preteklost v prospeh slov. ljudstva vseh stanov.

Zakaj pa ne bomo volili kandidatov liberalno-agrarnega sistema?

Liberalno-agrarnih kandidatov ne bomo volili:

1. Zato, ker dotični kandidatje kandidirajo na podlagi brezverske, svobodomiselnosti, o kateri se je sam sedanji nje kandidat, dr. Franko, lani na nekem shodu v Gorici izrazil doslovno tako-le: „S stranko, katera ima v svojem programu točko o svobodomiselnosti, svobodni šoli itd. se nikakor naša „Kmečka stranka“ ne more mešati.“ Toda čujte, ljudje božji! On sam, dr. Franko, sedaj kandidira na podlagi te svodomiselnosti stranke! Sramota!

2. Kandidatov liberalno-agrarne stranke ne bomo volili zato, ker ti može niso naši kmečki može, marveč so le komodna gospoda, katera se iz kmeta le norčuje. In sicer: Dr. Franko je odvetnik v Gorici, ta ni kmet. Anton Križnič je kotlar in trgovec v Kanalu, ta tudi ni kmet. Tretji kandidat, Alojzij Štrekelj, je vinarski nadzornik za Dalmacijo, on je c. kr. uradnik, ne pa kmet. Tega moža poznamo že izza njegovega puhlega delovanja v drž. zboru. O tem le prašajte Kraševce!

3. Mi jih ne bomo volili tudi zato, ker pripadajo po svojem mišljenju stranki, katera ni naredila za kmeta še nič, katera nima niti ideje za delo v korist kmetu; — pripadajo stranki, katera je le za zdražbo v deželi in ni za nobeno resno delo v prilog nižjim slojem; pripadajo stranki, katera vidi le sebe in svoj žep v ospredju, trpečega ljudstva pa ne vidi. Liberalna stranka je zasejala in povzročila razkol med slov. ljudstvom na Goriškem. Zato pa ne bodemo mi pošteni slovenski volilci volili ž njo.

S tem pa, da bomo vsi zavedni goriški slovenski volilci dne 26 t. m. oddali svoje glasove kandidatom S. L. S., izrečemo liberalno-agrarnim kandidatom smetno obsodbo.

Vsi do zadnjega na volišče!

Dopisi.

Zapadna Brda 19./9. 1909. — Dopis iz zap. Brd v zadnjem „Prim. Listu“ je dregnil v sršenovo gnjezdo. Podtikajo prizadeti dopis g. župniku iz Šlovenca, kateri pa ni v nikaki zvezi z njim, kar sl. uredništvo lahko potrdi. Žalostno bi bilo, ako bi ne znal v zapad. Brdih noben drugi pisati kakor sami duhovniki. Torej: prizadeti stikajo za dopisnikom, a ugovarjati ne morejo dopisu. Da bo oni dopis še nekoliko bolj osvetil agrarno blato, kakoršno se je prikazalo v Gabrijah pri Mrmoljevem shodu, povedati je treba, da je tisti, ki je imel barbin kakor en „pinel“, lagal, kmečka banka da posojuje po nižjih obrestih kakor n. pr. Centralna. Tudi očitanje nekemu kolonu, da „ima presico od društva“ (goriškega kmetijskega) je imelo uplivati na volitve. Sedaj lahko mislimo, da v „Goriškem kmetijskem društvu“ nima prostora nihče, ako ni član ali pristaš Frankotovih agrarcev; gospod predsednik ima sedaj besedo.**) Dragi tovarši-trpini koloni! Slišali ste, kaka očitanja je dal nek župan in podžupan l. Sfiligoju? Ali ste slišali tiste kletvine oš...a. Tako hočejo rešiti naši agrarci naše kolonsko vprašanje. Zapomnimo si to tudi za prihodnje volitve. Naše glasove dajmo Fonu, kandidatu Sl. L. S. Porezana kamižola naj nas spomne na našo dolžnost, nam bodi opomin pri volitvah. Kolon ne agrarec.

Iz Ročinja.*)** Že dolgo ni bilo nobenega dopisa iz naše občine v Vašem cenj. listu. Kaj dobrega in veselega Vam tudi zdaj ne morem poročati. Da nam je vse toča pobila, že veste. Škoda je prav velika in potrebni smo pomoči in podpore. Kdo nam bo pomagal? V nedeljo bomo volili tri poslance za deželni zbor v Gorici in upamo, da bodo ti delali za nas. Kar nas je kmetov, bomo za staro stranko, ker se nam može, ki jih stranka predlaga, prav dopadejo. Dva izmed njih že poznamo nekoliko. Župan Manfreda in državni poslanec Fon tudi dobro poznata naše kraje. Fon je doma iz volčanske fare in je bil adjunkt v Kanalu. Da bo tudi gospod Jerič mož na svojem mestu, smo prepričani že zastran tega, ker ga predlaga za poslanca gospod doktor Gregorčič, kateremu se imamo mi Slovenci, posebno pa še mi Ročinjci, za toliko dobrega zahvaliti. Vsi trije predlagani može bodo delali za kmeta, ker dva sta sama trda kmeta, tretji pa je kmečki sin in vsi trije vejo, kako mora kmet delati in trpeti. Ti može lahko kaj storijo za nas. Pri nasprotni stranki pa ne predlagajo nobenega kmeta. Križnič je mesar in bi rad kupoval od kmetov živino prav dober kup in meso bi rad prav drago prodajal, advokata Frankota poznajo le naši pravdarji in Štrekelj je uradnik v daljni Dalmaciji. Ti ne bodo delali za nas. Zato ne bomo več poslušali Križničevih agentov in učiteljev, ki hočejo spet povišanje plač. Mislim, da so doklade že dosti velike.

Ročinjc.

Volčji grad pri Komnu. — Nekemu brezumnemu dopisniku „Primorca“ ni bilo prav, da se nas je šlo toliko klerikalcev poklonit knezonadškofu. No, tako se je v resnici zgodilo, a revčku ne moremo pomagati, ako ga to jezi. Dalje pravi omenjeni brezumnež, da je postal naš podžupan kar čez noč krotka ovca v hlevu gospodovem. Mi pa mu odgovorimo, da je ušel on kar čez dan iz hleva... gospodovega ter postal volk in še nekaj drugega...

Neresnično pa je, ko trdi, da so nekateri gospodu dekanu čestitali na

*) Omenjenega dopisa ni spisal g. župnik, ampak spisal ga je priprost kmet. (Op. ur.)

**) Op. stavca: Mogoče je šenkal »presico« dr. Franko?

pridobitvi šole. Šola je še na papirju in šele, ko jo dobimo mi, bomo čestitali vsem onim, ki so k temu pripomogli.

Gotovo pa je, da g. dekan ne bode med zadnjimi, ki so se za pridobitev šole potrudili. To je znano vsem vaščanom.

Da smo šli mi in Tomačevljani k g. dr. Gregorčiču v Gorico v zadevi šole je popolnoma naravno, kajti tam so vrata, skozi katera se pride do šole. Ubogi revček! Ti pa še tega ne veš, zakaj imamo deželne šolske svete.

Škoda, da si toliko let trgal hlače po šolah.

Ne nunci, ampak ljudje tvoje vrste, bi nas radi vodili za nos, pa se jim ne pustimo. Kar se pa tiče pevcev, povedano bodi dopisniku, da je bil le jeden zagrljen in še ta je na zdravnikovo povelje takoj odstopil. Smodnika, ki se je postreljal o knezonadškofovem prihodu, ni vredno omenjati. Saj bi se bilo morebiti tudi na čast dopisnika lahko kedaj streljalo, ako bi ne bil zgrešil prave poti.

Cevi pri naših vodnjakih so dobre, vodnjaki prav nič ne puščajo in so polni vode. Morebiti pa pušča kaj pri dopisniku „Primorca“. Sam raje naj pazi na svoje premoženje. — Konečno se pa dopisnik zaganja še v občinsko gospodarstvo. Potemtakem gospodari v občini slabo njegov prijatelj župan. Tega naj torej potegne za ušesa. Tam naj se tudi prepriča, kaj nesejo občini lokev, kal in lov. Več občinarjev.

Volilci! Na glas povejte vsakemu, da je vse to, kar piše „Soča“ in njen vreden pobič „Km. Glas“ o deželni upravi, obrekovanje, napisano le z namenom, da bi politična bratca Gabršček in Franko zlezla v deželno odbor-niško suknjo.

Politični pregled.

Za „Slovansko Jednoto“.

Volivci državnega poslanca dr. Trešića so na sestanku dne 29. m. m. v Jelsi sprejeli resolucijo, v kateri se med drugim nalaga poslancu, da v parlamentu deluje na to, da „Slovanska Jednota“ ne razpade, nego da po možnosti zbere vse slovanske zastopnike v en sam čim složnejši in edini blok.

Spor radi avstrijsko-srbske meje.

Zvedelo se je, da drinska komisija na meji Bosne in Srbije nima nobenega uspeha, ker se od avstrijske strani trdi, da je sporno zemljišče last bosenskih kmetov in ne sbrskih. Baje bodo srbski delegati pozvani domov v Belgrad. Ako ta komisija ne uspeje, morala se bo sestaviti mednarodna komisija, ki bo rešila mejni spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravništvu: Iv. Kodre, župnik Sv. Križ, 20 K.

Pododboru S. D. Z.

sta darovala preč. gg.: Blažij Grča, župnik v Šempasu, 5 K in Vinko Vodopivec, vikar v Kronbergu, 5 K.

Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Benjenim zaupnikom!

Uljudno prosimo cenjene zaupnike, da nam nemudoma, takoj po volitvi brzojavno sporoče izid. Tako je mogoče, da smo si na jasnem ter da naznamimo izid takoj po deželi.

Odlikovanja. Višjemu drž. pravdniku v Trstu, dr. Karolu Chersich, je podeljen naslov in značaj dvornega svetnika; gosp. Matiju Rutarju v Gorici, ki je imel do sedaj naslov višjega sodnega

kmetje točiti svoje vino po osmicah, tako naj smejo klati tudi svoje živine zaradi pomanjkanja klaje in nizke cene. 2.) Posestnikom krčmarjem naj bo dovoljno žgati žganje, kakor drugim, za svojo družino brez daca in po premoženju naj imajo vino prosto daca, kar ga rabijo za delavce. — Ako bi vprašali gledé teh dveh predlogov za mnenje naše kmetovalce in krčmarje - posestnike cele dežele, je gotovo, da bi obema vsi pritrdili, razum nekaterih rahločutnih mesarjev, ki porabijo vsako kmetovo nezgodo (in teh je hvala Bogu malo) v svojo korist.

Proti obema predlogoma je vgovarjal edino le g. A. Križnič, napredni mesar in župan in kandidat kmečko-liberalne stranke, ki ima kot glavno točko v programu: Pomoč kmetu!

Iz Kanala nam poročajo, da je bilo izpuščenih več volilcev iz imenika, celo takih, ki volijo pri obč. volitvah v I. ali II. volilnem razredu. Ali se je to zgodilo po pomoti ali nalašč, se ne vé, vendar nam dokazuje izpustitev odličnih volilcev iz imenika površnost v obč. uradu. Kaj pravite k temu, g. Križnič?

Zopet italijanski protestni shod. — Goriški župan Bombič je sklical za danes zvečer ob 8 in pol uri shod, da protestirajo proti premestitvi slovenskega moškega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Priporočamo našim ljudjem, da se prav nič ne zmenijo za taka županova izživljanja ter se izognejo vsake prilike, katero bi hoteli Italijani izkoriščati na svojo korist.

Senzačna aretacija. — Na ukaz preiskovalnega sodnika sta bila danes po noči aretirana odvetnik dr. Rajmund Luzzatto in pa Alfred Lenassi, bivši državni poslanec. Ta aretacija je v zvezi s „krahom“ denarnega zavoda „Banca popolare“.

Ustanovitev pododbora „Slovenske dijaške zveze“ za Primorje. — V ponedeljek, dne 20. septembra t. l. se je vršil ustanovni občni zbor S. D. Z. Na malo vabilo so se odzvali v lepem številu goriški bogoslovci in akademiki katoliškega mišljenja. Centralni odbor S. D. Z. je zastopal tovariš Mark Natlačen. Na dnevnem redu so bile točke: Organizatorično delo, narodno-obrambeno ter ljudsko-izobraževalno delo. Sledila je izvolitev odbora. Za predsednika je bil izvoljen tov. bogoslovec Andrej Rustja, za tajnika abiturient Vekoslav Vertovec, za blagajnika in knjižničarja tov. jurist Orel Filip. Razprava je bila kaj živahna. Poročilo prinesemo prihodnjič. Dosedaj se je priglasilo nad 30 članov.

Oiganska nadlega. Dne 17. t. m. sta dva cigana vodila dva siva konja skozi Sv. Križ v smeri proti Repentabru. Kmalu potem pa je prispel orožnik v Sv. Križ ter vprašal Seljane po onih ciganih, na kar se mu je reklo, da sta odšla proti Repentabru. Orožnik je naprosil tri kmete, naj mu pomagajo zasledovati cigane. Blizu vasi Vrhovlje pri Repentabru so jih zasačili. Ko sta pa cigana zagledala zasledovalce, sta skočila s konj, na katerih sta jahala, ter zbežala v grič med grmovje. Niso ju mogli prijeti, ali poznana sta orožniku oba. Konja so gnali na županstvo v Tomaj.

Ukradena konja sta last nekega posestnika iz Gornjih Ležeč, ki je bil nemudoma obveščen o dogodku.

Za črnovojniko. Tukajšnji magistrat razglasa, naj se zglase vsi črnovojniki tekom meseca oktobra pri magistratu v ulici Municipio št. 7. — Seboj naj prinesejo vojaško knjižico, kdor

te še nima, pa kako drugo vojaško izkaznico.

Ukradena žepna ura. — Posestniku Josipu Gorjanu z Vogerskega je bila, ko je zaspal v čakalnici v tuk. drž. kolodvoru, ukradena iz žepa ura. Policija ima že tatu v rokah. Zasačila ga je, ko je prodajal uro. Imenuje se Andrej Prešern in je doma iz Gorice. Ura se nahaja na policiji.

Slovenski učni jezik na kranjskih gimnazijah. — Splošno se je mislilo, da se začne na višjih gimnazijah na Kranjskem z letošnjim šolskim letom pouk v slovenskem jeziku, kajti dotične slovenske učne knjige so že na razpolago. Toda, kaj se je zgodilo. Deželni šolski svet kranjski je v zadnjem hipu prepovedal rabo slovenskih učnih knjig, ker jih ministerstvo ni odobrilo. Ta je pa res lepa. Najprej se je vlada izgovarjala, da ni slovenskih učnih knjig, a sedaj, ko smo s trdom slovenskih profesorjev, z žrtvami kranjskega deželnega odbora vendar le dobili potrebnih učnih knjig v slovenskem jeziku, jih vlada ne potrdi! Kranjski deželni odbor je seveda vložil proti prepovedi energičen protest.

Germanizacija v Trzinu. — V Trzinu imajo Nemci Šulferanjsko šolo brez zadostnega števila nemških otrok. Sedaj pa lovijo otroke drugih narodnosti osobito pa slovenske. V neki tovarni so razdelili med slovenskimi delavci letake, naj dajo otroke v nemško šolo. Trziški župan Mally — Ultramec?! — je izdal v svoji tovarni poziv, da kdor ne da svojih otrok v omenjeno šolo, tistega se odpusti iz službe. — To so tovarne, kjer se fabricira posili — nemštvo. Žalostne razmere!

Letošnja vinska letina v Avstriji bo, kar se tiče kakovosti in množine, neugodnejša kakor lani. Mrzlo in mokro vreme je zakrivilo, da se je zrejanje grozdja in sadja za mnogo zakasnilo.

Drobtinice.

O katoliških usmiljenih sestrah piše „Journal de médecine“ iz Bordeaux-a, da je izmed 36 sester, ki so se udeležile izpraševanja zdravniškega kolegija, 16 dobilo red „dobro“, 20 pa red „prav dobro“. Po izreku njihovih izpraševalcev imajo globoko znanje o anatomiji, psihologiji, higieni in kirurgiji. Izpraševalna komisija se je čudila znanju teh žensk. Čujmo, kaj piše pristni socialist Pinguier v „Combat“: Svoje dni je bil administrator bolnice v Saint Quentens in se je kot tak zavzemal za popolno laiziranje bolnice. Piše namreč: „Vsi bolniki, bodisi katoliki, protestanti, svobodomisleci ali prostozidarji, imajo enoinisto postrežbo, bolniške sestre se žrtvujejo za vse na enak način. Zato je tudi namen bolnice popolnoma dosežen. Vprašanje je samo glede stroškov. To pa je brez pomena; glavno je to, da je postrežba v bolnici ne glede na verstvo nepristranska“. In to je tudi v resnici. Ta socialist je imel pač enkrat pogum, povedati resnico.

Na mrtvaškem odru živ zgorel. Iz Velikega Varaždina se poroča: Stari pastir Avram Nues v Selišču je bil že dlje časa bolan in je tudi nekega dne navidezno umrl. Starca so položili na mrtvaški oder ter vse pripravili za pogreb. Naenkrat se pastir na odru vzdigne in zahteva, naj mu dajo jesti in skoči pri tem na tla. Na svojo nesrečo je prevrnil sveče ter se je zažgal oder. Ker so vsled strahu pobegnili vsi

gosti, ki so ga prišli kropiti, je zgorel tudi sam brez kake pomoči.

Ruski car v Krimu. — V soboto popoldan je dospela ruska carska jahta „Standard“ v Jalta. Na jahti se nahaja ruska carska družina.

140 let star mož je pred nekaj časa umrl v Koniji v Mali Aziji. Pred nekaj leti je romal v Meko, da si pred smrtjo pridobi ime Hadži.

Prvi kovaški mojster v ženski obleki. Za kovaškega mojstra je bila izprašana v Bernburgu gđica Pavla Sonntag. Pomočniško izkušnjo je z dobrim uspehom napravila lani. Pri izkušnji za mojstra je morala v navzočnosti komisije podkovati konja in napraviti neko orodje; dalje je dokazala svojo sposobnost v strokovnem risanju, knjigovodstvu, meničnem pravu, obrt-slovju in kalkulaciji. Zaslužila si je skupni red: prav dobro. Gđica Sonntag je v 34 letu starosti in je svojemu očetu že deset let pridno pomagala v kovačnici; ko je bil oče bolan, je obrt sama vodila.

Milka Rojic,

rojena Gregorič

Vid Rojic,

poročena.

Prvačina. 21. sept. 1909. Gorica.

Loterijske številke.

18. septembra.

Dunaj	25	1	51	62	32
Gradec	9	90	29	64	73

Razglas.

C. kr. uprava državnih gozdov in domen proda potom pismene ponudbene razprave njej lastno, sredi trga, kraj državne ceste ležečo parcelo št. 188/1 zemlj. kn. vložek 873 v Bovcu, površinom 209 m². Izključna cena je 800 K (osem sto krone). Pismene, kolekovane ponudbe z 80 K varščine, kojih (ponudb) sprejem si pridržuje c. kr. ministerstvo za poljedelstvo, doposliti se imajo do 18. oktobra 1909 ob 11. uri predp. c. kr. oskrbništvu gozdov in domen v Gorici.

C. kr. gozdno oskrbništvu v Gorici

16. septembra 1909.

Mlin

na bencinovo gonilno moč se je zgradil v Vipolžah.

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu v Brdih in drugod po deželi, da sem zgradil

nov mlin,

prvi v Brdih na bencinovo gonilno moč, v katerem meljem žito, turščicoi td. Mlin je najmodernejši urejen in postrežba v njem nad vse točna. Nadalje naznanjam, da imam v mlinu veliko zalogo

turščice

najboljše vrste po zmerni ceni.

Za obilen obisk se toplo priporočam

Vincenc Jasnić,
posestnik in trgovec v Vipolžah.

Hiša v Grahovem

na lepem prostoru dvonadstropna z 8 sobami, pripravna za vsako obrt, se pod jako ugodnimi pogoji s 15. avgustom t. l. odda v najem ali pa po ceni proda.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Valentina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tu dobi tozadevno brošuro brezplačno.

Slike

pokojnega prečastitega g. kurata **Jožefa Goloba** se dobe pri fotografu Jerkiču in pa v „Narodni Tiskarni.“

Pozor krčmarji!

Kadar kupujete vino ali rakijo ali ob času zorenja grozdja, se Vam priporočam. Stanujem v Poreču že mnogo let in poznam popolnoma tukajšne razmere glede dobrih in manj dobrih vin in se zatorej priporočam vsem krčmarjem, naj se zanesljivo obračajo name pismeno ali ustmeno, ker posredujem v vseh razmerah.

Martin Sreboht, trgovec
Poreč, Istra.

Iščem

uradnika (pisarja)

Plača po dogovoru.

Notar dr. Ferd. Terkuč
v Kanalu.

Gattolini & Conti

Via Nuova 45 I. nadstr.
v Trstu,

Posredovalnica

za prodajo ali nakup trgovskih in industrijskih podvzeti, za prodajo ali nakup zemljišč, poslopij, za pridobitev posojil, za prodajo in nakup gostilen, pivovaren, vino in žganjetočev, za prodajo likerjev, kakor tudi za oddajo v najem trafik, vil, stanovanj, skladišč in hlevov.

Zastopstvo domačih in tujih tvrdk.

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 (poprej v Kopačevi hiši)

se toplo priporoča za vsa stavbena in garanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,
naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimike i. t. d. poprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Napredna gospodinja
dandanes ne more ishajati
v svojem gospodinjstvu brez
„Pekatek“.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.
V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu
pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,
iz zagrebske tovarne.

